

Coraz lepsze perspektywy dla rynku badań, analiz i certyfikacji w Polsce

Według analiz Equity Advisors krajowy rynek badań, inspekcji i certyfikacji (ang. TIC), licząc wg usług świadczonych przez laboratoria komercyjne i zakładowe jest wart 1,35 mld zł i rośnie w średnim tempie 8,9 proc. rocznie. Spodziewamy się, że do 2018 r. tempo wzrostu zostanie utrzymane na średnim rocznym poziomie 9,7 proc. i osiągnie w 2018 r. wartość 2,3 mld zł. Optymistyczne spojrzenie na rynek wynika ze zmian globalnych, w tym stylu życia, oczekiwań konsumentów, rozwoju technologii oraz wzrostu poziomu normalizacji. Wpływ tych czynników jest coraz bardziej widoczny na poziomie przedsiębiorstw działających na tym rynku.

Kombinacja czynników społecznych, regulacyjnych i gospodarczych

Rosnący standard życia i brak problemów z dostępnością produktów, powoduje, że konsumenci coraz większą wagę przywiązują do jakości. Oczekują, że oferowane produkty i usługi, będą spełniały ich (coraz wyższe) oczekiwania, ale też że będą zweryfikowane przez odpowiednie instytucje, że będą bezpieczne i zgodne z zapewnieniami producentów. Podobne oczekiwania dotyczą środowiska, zwłaszcza monitorowania zanieczyszczeń, wczesnej informacji o zagrożeniach, ale także kwestii związanej z ochroną zasobów. Waga tych oczekiwań jest tym większa im większe jest ich powiązanie ze zdrowiem i bezpieczeństwem. W warunkach gospodarki rynkowej wzrost oczekiwań klientów w konfrontacji z walką o klienta przekłada się na wzrost liczby badań mających dać klientom przekonanie o gwarantowanej jakości produktów.

Zgodnie z badaniem Eurobarometru dotyczącym bezpieczeństwa żywności, jakości

żywności oraz obszarów wiejskich, ponad 90 proc. obywateli UE¹⁾ uważa, że jakość i cena stanowią ważne czynniki podczas zakupu żywności, i są bardziej istotne niż jej pochodzenie (71 proc.) oraz marka (47 proc.). 65 proc. respondentów (w przypadku jakości) i 54 proc. z nich (w przypadku ceny) uznaje te kryteria wręcz za bardzo ważne. Dla 96 proc. badanych jakość żywności stanowi istotny czynnik współdecydujący o kupnie produktu lub rezygnacji z zakupu i wyprzedza nawet cenę, wskazywaną przez 91 proc. respondentów.

Cały czas na rynku pojawiają się nowe, bardziej skomplikowane, zbudowane z nowych materiałów produkty, które także muszą być poddane kontroli i weryfikacji. To po-

¹⁾ Eurobarometr: „Stosunek Europejczyków do bezpieczeństwa żywności, jakości żywności oraz obszarów wiejskich”. W badaniu uczestniczyło ponad 26,5 tys. obywateli europejskich w wieku powyżej 15 lat ze wszystkich 27 państw członkowskich UE, luty 2012 r.

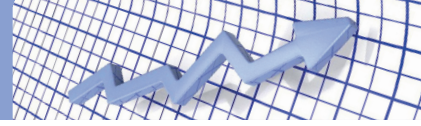
woduje konieczność opracowywania nowych narzędzi i metod badawczych pozwalających na rzetelną weryfikację i dających możliwość wydania wiarygodnej opinii. Równocześnie, ze wzrostem oczekiwań konsumentów i postępem technologicznym, mamy do czynienia z postępującą regulacją wielu dziedzin życia oraz zaostrzaniem przepisów prawa. Takie działania powodują zwiększenie liczby czy też zakresu kontroli wykonywanych przez odpowiednie instytucje, ale też zwiększenie obowiązków przedsiębiorców – nie tylko producentów, ale także dystrybutorów, handlowców i usługodawców. Ta różnorodność dziedzin w jakich badania, kontrole i certyfikacje są wykorzystywane wpływa na ten rynek.

W Polsce co roku przeprowadzanych są tysiące badań i analiz, podczas których wykrywanych jest wiele nieprawidłowości w zakresie jakości. W 2011 r., tylko na zlecenie UOKiK, przeprowadzono 5 623 badań, z których 1 177 dało wyniki powodujące za-

kwestionowanie jakości produktów lub usług.

Wzrost rynku TIC wynika z kombinacji czynników społecznych, regulacyjnych i gospodarczych. Coraz większy zakres produkcji, szczególnie żywności objęty jest ścisłymi normami Unii Europejskiej, co znacząco wpływa na wzrost popytu na usługi TIC. Niebagatelne znaczenie ma też rosnąca wymiana handlowa i presja konsumentów. Planowane na najbliższe lata inwestycje infrastrukturalne, szczególnie w energetyce i kolejnictwie reprezentują długoterminowy czynnik popytowy, który zwiększa popyt na surowce, który z kolei determinuje popyt na usługi TIC.

Trendy globalne są widoczne także w Polsce. Rosnący poziom życia implikuje wzrost oczekiwań konsumentów, co z kolei powoduje zwiększony popyt na produkty o wysokiej i gwarantowanej jakości. Rozwój technologiczny generuje zapotrzebowanie na nowe, często bardziej czułe metody analityczne. Takim oczekiwaniom sprostać mogą jedynie duże, nowoczesne laboratoria,

Krajowy rynek badań, inspekcji i certyfikacji rośnie w tempie 8,9 proc. rocznie. Spodziewamy się, że w kolejnych latach tempo wzrostu wzrośnie, a rynek badań w laboratoriach komercyjnych i zakładowych w 2018 r. osiągnie wartość 2,3 mld zł.

co z kolei wpływa na wzrost atrakcyjności i popularności konsolidacji. Poza tym wzrost standardów w zakresie jakości produktów i zaostrenie prawa w tej kwestii, powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi kontrolne i weryfikacyjne. W ostatnich latach na ogólnoswiatowe trendy wpływające na rynek TIC nałożyły się także duże zmiany związane z implementacją do prawa polskiego zapisów wynikających z obecności Polski w Unii Europejskiej. Nowe regulacje i normy oraz standardy, którym Polska zaczęła podlegać, spowodowały wzrost znaczenia jakości i regulacji oraz zwiększenie zapotrzebowania na usługi analityczne, rzeczoznawcze i kontrolne.

Przemysł, opieka zdrowotna i nauki biologiczne oraz dobra konsumpcyjne

Wpływ ww. czynników odnosi się do wszystkich dziedzin życia, a więc i wszystkich segmentów rynku badań, analiz i certyfikacji, chociaż jego natężenie może się różnicować. Stosunkowo wrażliwym segmentem są na przykład badania żywności. Globalizacja rynku żywności powoduje wzrost przepływu żywności pomiędzy krajami o różnych standardach, a także zwiększenie zasięgu producentów (towar od jednego producenta dociera w krótkim czasie

do konsumentów w wielu krajach). Rośnie także świadomość i oczekiwania klientów – zwłaszcza w zakresie jakości i bezpieczeństwa spożywanych produktów. W celu zapewnienia bezpieczeństwa konsumentów wprowadza się standardy jakości oraz prowadzi weryfikacje. Wykryte rażące niezgodności czy też niedopatrzona błyskawicznie rozpowszechniane przez media. Takie przypadki mogą doprowadzić do nałożenia na producentów dotkliwych sankcji urzędowych, roszczeń związanych z odszkodowaniami, a także spowodować znaczną utratę klientów. Aby takie sytuacje ograniczyć producenci wdrażają wewnętrzne procedury kontroli,

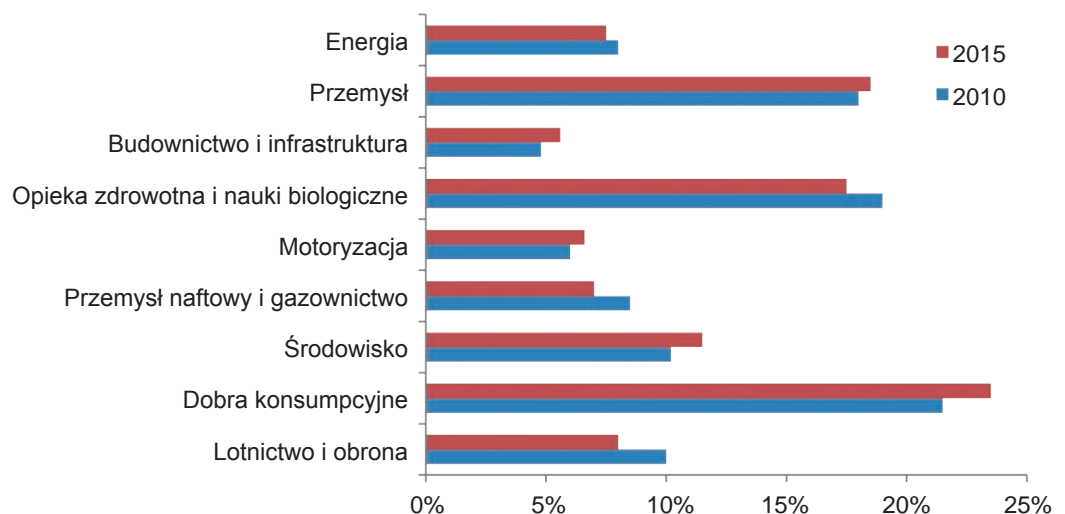
a urzędy nadzorujące przeprowadzają kontrole. Transparentność i wykrywalność traktowane są priorytetowo. To generuje popyt na usługi w zakresie badań, analiz, kontroli i certyfikacji.

Rynek badań, analiz i certyfikacji jest obecny w wielu branżach. Przy czym największej klientów związanych jest z takimi branżami jak: przemysł, opieka zdrowotna i nauki biologiczne oraz dobra konsumpcyjne. Prognozuje się, że liczba klientów z zakresu dóbr konsumpcyjnych do 2015 r. będzie rosła (rys. 1). Ze względu na krótszy cykl życia produktów eksportowych, takich jak dobra konsumpcyjne, popyt na usługi z zakresu badań i certyfikacji w Europie

Środkowej i Wschodniej powinien także rosnać.

Szacuje się, że popyt na usługi z zakresu badań, kontroli i certyfikacji będzie rósł we wszystkich sektorach. Jednak największy wzrost spodziewany jest w branży dóbr konsumpcyjnych, ochrony środowiska i przemyśle. Ponieważ populacje w krajach rozwijających się będą potrzebować więcej dóbr konsumpcyjnych takich jak sprzęt i odzież, spodziewany jest wzrost popytu na badania tych produktów. W związku z tym w latach 2010-2015 – jak przedstawia w swoim raporcie Clearwater²⁾ – wzrost usług z zakresu badań, certyfikacji i kontroli w sektorach konsumenckich spodziewany jest na poziomie 5,5 proc. Z kolei sektor ochrony środowiska ma w latach 2010-2015 rosnać o 11,2 proc. Ten sektor

²⁾ Testing, Inspection & Certification Report 2012, A Clearwater Team Report

Źródło: Testing, Inspection & Certification Report 2012, A Clearwater Team Report

Rys. 1. Udział klientów z poszczególnych branż w światowym rynku badań, analiz i certyfikacji w roku 2010 i 2015

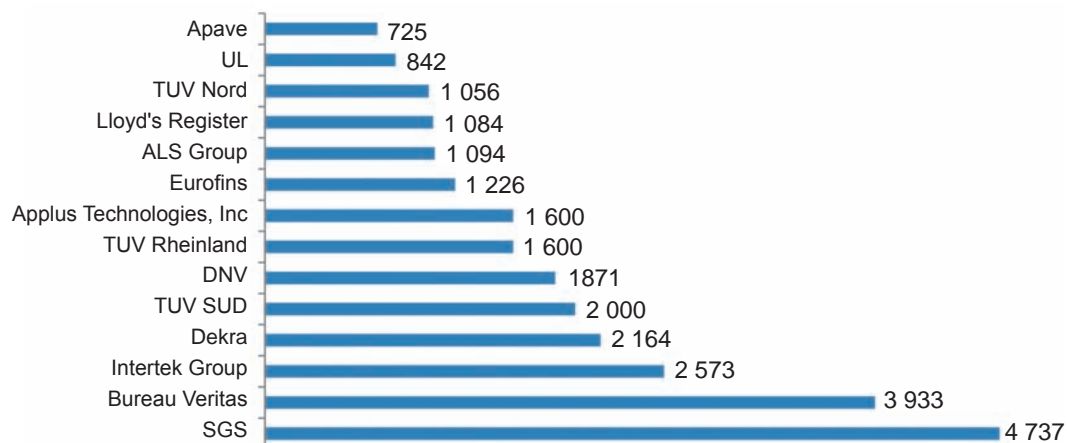
ma szanse na rozwój głównie z uwagi na planowane inwestycje realizowane przy wsparciu ONZ (w ramach „Milenijnych celów rozwoju”).

50 proc. rynku zajmuje 14 największych podmiotów...

Globalny rynek badań i analiz oraz certyfikacji jest bardzo rozdrobniony, z czego według szacunków ok. 50 proc. zajmuje na nim 14 największych podmiotów. SGS, Bureau Veritas, Intertek i Dekra, to cztery podmioty mające największy udział w rynku, o łącznym udziale bliskim 25 proc. Branża TIC charakteryzuje się wysokimi barierami wejścia. Aby móc realizować duże kontrakty, konieczne jest posiadanie dużej, a najlepiej międzynarodowej sieci placówek, specjalistycznego know-how oraz doświadczenia, a także uwzględnić konieczność uzyskania akredytacji od organów rządowych państw, na terenie których prowadzona jest działalność. Dopiero takie podmioty są w stanie być partnerami dla międzynarodowych korporacji oraz konkurować z największymi na rynku (rys. 2).

Rosnące zainteresowanie transakcjami fuzji i przejęć

W ostatnich latach na rynku TIC możemy obserwować rosnące zainteresowanie transakcjami M&A (fuzji i przejęć), na które istotny wpływ mają polityka globalnych firm europejskich oraz aktywność funduszy private equity. Zjawiska te w najbliższych latach powinny przełożyć się na zwiększoną liczbę transakcji przejęć wśród małych i średnich firm. Małe i średnie przedsiębior-

*Dane Applus oraz UL na podstawie ABN Amro, Lloyd's Register and Apave – dane za 2013 r. Opracowanie Equity Advisors

Rys. 2. Światowy rynek badań, analiz i certyfikacji w 2013 r. (w mln euro)*

stwa, które mają ugruntowaną pozycję w określonych obszarach rynku, były często w ostatnich 3 latach obiektem zainteresowania podmiotów przejmujących. W ocenie Equity Advisors trend ten będzie kontynuowany ze względu na korzyści skali i coraz bardziej międzynarodowy charakter działalności wielu podmiotów. Uznaje się, że wyspecjalizowane spółki z branży TIC o przychodach przekraczających 10 mln euro osiągnęły już odpowiednią wielkość i stają się atrakcyjnymi celami przejęcia większych graczy (tab. 1).

Kluczową część polskiego rynku TIC stanowią laboratoria

Kluczową część krajowego rynku TIC stanowią laboratoria. Największym zaufaniem cieszą się placówki posiadające akredytacje odpowiednich instytucji krajowych i międzynarodowych. W Polsce taką instytucją jest Polskie Centrum Akredytacji. Obecnie akredytacje PCA (o różnym zakresie) posiada (rys. 3):

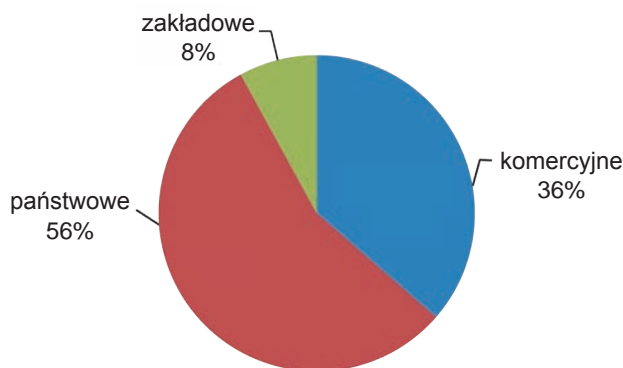
- 1175 laboratoriów badawczych,
- 111 laboratoriów wzorcujących,
- 125 jednostek certyfikujących,
- 13 jednostek inspekcyjnych³⁾.

Są wśród nich są laboratoria należące do instytucji państwowych (głównie inspekcyj-

nych – pełniących zazwyczaj funkcje nadzorcze i kontrolne), a także – w większości – do firm prywatnych.

Spośród wszystkich laboratoriów prowadzących działalność na rynku TIC 56 proc. z nich to laboratoria państwowe, a podobnie jak na rynku globalnym 36 proc. stanowią laboratoria komercyjne. Dane te obejmują cały rynek TIC, uwzględniając laboratoria państwowe takie jak laboratoria: Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów

³⁾ Dane Polskiego Centrum Akredytacji <http://www.pca.gov.pl/index.php> z 12 marca 2014 r.

Opracowanie Equity Advisors – na podstawie danych PCA

Rys. 3. Struktura liczby laboratoriów badawczych posiadających akredytację PCA w Polsce w 2014 r. w podziale na strukturę własnościową

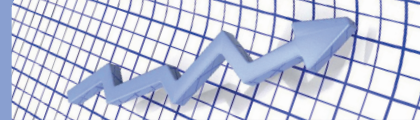

Tabela 1. Wybrane transakcje M&A

Data transakcji	Podmiot przejmowany	Podmiot przejmujący	Działalność podmiotu przejmowanego	Przychody podmiotu przejmowanego
2014-02-28	KBBL Wijhe	Eurofins Scientific	Badania żywności i wody w Holandii	7 mln EUR
2014-01-09	EMD Milipore (Disc. and Dev. Solutions)	Eurofins Scientific	Badania bioanalityczne	35 mln USD
2013-12-21	Maxxam Analytics International Corp.	Bureau Veritas	Badania analityczne w Kanadzie	245,9 mln CAD
2013-11-19	Architectural Testing	Intertek Group	Badania w budownictwie w USA	29 mln USD
2013-09-05	Agrisearch Services	Eurofins Scientific	Badania rolnicze i ekologiczne w Australii	10 mln AUD
2013-09-02	MIS Environmental Ltd	SGS	Badania środowiskowe i w budownictwie w Wielkiej Brytanii	4,2 mln GBP
2013-08-02	Central Laboratories Friedrichsdorf GmbH	Eurofins Scientific	Badania żywności dla dzieci dla Danone	6 mln EUR
2013-07-16	Severn Trent laboratories Limited	ALS Limited	Badania wody w Wielkiej Brytanii	15 mln GBP
2013-07-09	BLGG Groep	Eurofins Scientific	Badania środowiska w Holandii	25 mln EUR
2013-01-30	Laboratorium Zeeuws-Vlaanderen	Eurofins Scientific	Badania rolnicze w Holandii	10 mln EUR

Opracowanie Equity Advisors

Rolno-Spożywczych, Głównego Instytutu Górnictwa, Instytutu Badawczego Dróg i Mostów, izb celnych, miejskich przedsiębiorstw wodociągów i kanalizacji, Instytutu Kolejnictwa, Instytutu Ochrony Środowiska, Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych itp. Analiza rynku TIC przeprowadzona przez Equity Advisors obejmowała podmioty prowadzące laboratoria komercyjne oraz zakładowe⁴⁾.

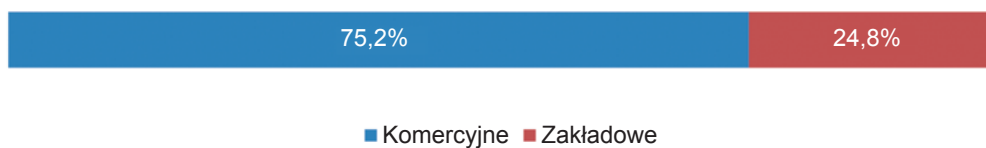
Na wykresie obok (rys. 4) przedstawiona została struktura rynku TIC wg jego wartości, przy czym obejmuje jedynie laboratoria komercyjne i zakładowe. Laboratoria komercyjne reprezentują podmioty oferujące swoje

usługi różnym klientom takie jak TUV Rheinland Polska Sp. z o.o. czy SGS Polska Sp. z o.o. Spółki prowadzące laboratoria zakładowe świadczą usługi głównie dla jednego podmiotu (z reguły jest to spółka będąca 100-procentowym właścicielem) oraz incy-

dentalnie oferująca usługi na zewnątrz. Przykładem firmy prowadzącej laboratorium zakładowe jest Orlen Laboratorium Sp. z o.o. czy TPA Sp. z o.o.

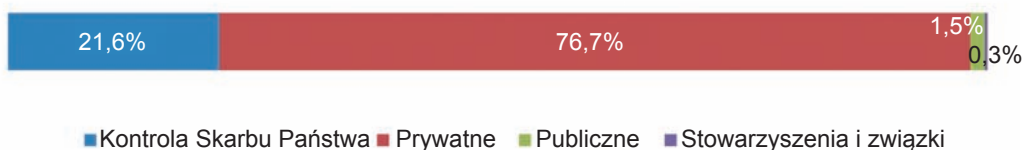
Spółki prowadzące laboratoria komercyjne i zakładowe będące przedmiotem analizy

Equity Advisors można podzielić ze względu na właściciela na podmioty znajdujące się pod kontrolą Skarbu Państwa, podmioty prywatne, podmioty publiczne oraz stowarzyszenia i związki będące właścicielami laboratoriów (rys. 5).

Opracowanie Equity Advisors

Rys. 4. Struktura rynku TIC wg przychodów w 2012 r.

Opracowanie Equity Advisors

Rys. 5. Struktura właścicielska rynku TIC wg przychodów w 2012 r.

⁴⁾ Ze względu na brak danych finansowych dotyczących laboratoriów państwowych, w analizie nie uwzględniono przychodów tych podmiotów.

Według szacunków Equity Advisors⁵⁾ wartość polskiego rynku TIC obejmującego laboratoria komercyjne i zakładowe w 2012 r. wynosiła 1 350 mln zł i w porównaniu do 2011 r., kiedy wyniosła z 1 286 mln zł, wzrosła o 4,9 proc. Dokładne oszacowanie całego rynku TIC z uwzględnieniem sektora państwowego nie jest możliwe bez dostępu do pełnych danych, jednak gdyby zało-

⁵⁾ Analiza rynku TIC przeprowadzona przez Equity Advisors obejmowała podmioty prawa handlowego świadczące usługi badań, inspekcji i certyfikacji w Polsce. Wśród analizowanych firm znajdują się głównie podmioty prywatne, ale także spółki, których udziałowcem pośrednio lub bezpośrednio jest Skarb Państwa. Analiza nie obejmowała laboratoriów działających na zlecenie jednostek państwowych.

żyć, że struktura rynku pod względem wartości odpowiada podziałowi pod względem liczby laboratoriów można ostrożnie oszacować wartość całego rynku TIC z uwzględnieniem sektora państwowego na 3 041 mln zł.

Największe podmioty na polskim rynku badań, analiz i certyfikacji to międzynarodowe koncerny takie jak SGS, Det Norske Veritas, TÜV Rheinland, które prowadzą działalność w Polsce poprzez swoje spółki zależne oraz laboratoria należące do dużych polskich koncernów tj. PKN Orlen, Tauron i PGE, Strabag czy też KGHM. Podmioty te zazwyczaj świadczą głównie usługi na zlecenie firm powiązanych z macierzystą grupą kapitałową. W związku z tym aby sprostać konkurencji na rynku polskim konieczne jest spełnianie międzynarodowych standardów narzucanych przez global-

ne korporacje. **Bez usług na najwyższym poziomie, specjalistycznych laboratoriów, wykwalifikowanych ekspertów oraz szerokiego obszaru działania nawiązanie walki konkurencyjnej i rozwój działalności na większą skalę np. ogólnopolską są bardzo trudne.**

Podsumowanie

Zaostrzanie przepisów prawa i podnoszenie standardów dotyczących jakości z jednej strony oraz ciągłe wykrywanie nieprawidłowości badanych produktów i usług z drugiej, powodują, że rynek badań z roku na rok powinien się powiększać.

Rynek polski jako część rynku międzynarodowego podlega trendom globalnym, na którym zaobserwować możemy: rosnący udział outsourcingu badań, wzrost złożoności produktów i zapotrzebowania na

badania, rosnące wymagania konsumentów w krajach rozwijających się, konsolidacje (akwizycje i przejęcia), zaostrzające się regulacje w USA i UE. Ponieważ rynek polski jest nadal mniej rozwinięty niż w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej, a poziom konsumpcji i życia podnosi się, prognozuje się, że w kolejnych latach nasz rynek będzie rozwijał się stosunkowo dynamicznie – ok. 9,7 proc. rocznie. Wartość rynku TIC w Polsce w okresie 2010-2012 rosła średnio o 8,9 proc. rocznie. Oceniamy, że w latach 2013-2018 stopa wzrostu rynku będzie nieco wyższa i wyniesie 9,7 proc. rocznie. Największy udział we wzroście będzie miał segment badań i analiz żywności, który będzie rósł średnio 16 proc. rocznie oraz przemysł (średnio 14 proc. rocznie). Oznacza to, że w ciągu ośmiu lat rynek zwiększy się o 80 proc.

Autorzy: **Zespół doradców Equity Advisors**

Equity Advisors świadczy usługi doradcze w zakresie Corporate Finance, transakcji fuzji i przejęć firm oraz organizowania alternatywnych sposobów finansowania. Obszary specjalizacji: przygotowanie koncepcji transakcji, analizy projektów inwesty-

cyjnych, analizy rynkowe, wyceny spółek, tworzenie biznesplanów, analizy due diligence, prezentacja projektów inwestycyjnych inwestorom. Ekspersi Equity Advisors Sp. z o.o. w latach 2012-2014 uczestniczyli w procesie pozyskania kapitału dla jedne-

go z wiodących dostawców usług TIC w Polsce, w przygotowaniu kilku planowanych transakcji M&A na rynku Europy Środkowo-Wschodniej przeprowadzając w tym okresie kilkadziesiąt rozmów z czołowymi specjalistami różnych sektorów TIC.

Więcej informacji na temat rynku TIC znajdują Państwo w raporcie „BADANIA, INSPEKCJE I CERTYFIKACJE. Analiza rynku i prognozy rozwoju na lata 2014-2018”. Opracowanie do nabycia po wypełnieniu formularza na www.equityadvisors.pl. Zapraszamy do lektury.